

Nr 359.

Av herr **Johansson, John, m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning med vissa bestämmelser till motverkande av svinsjukdomar.*

I proposition nr 82 har Kungl. Maj:t till riksdagen lämnat förslag till förordning med vissa bestämmelser till motverkande av svinsjukdomar.

Slakteriorganisationen har i många år genom anslag stött det veterinärmedicinska forskningsarbetet på svinsjukdomarnas område för att få fram bästa möjliga bekämpningsåtgärder mot dessa ur national-ekonomisk synpunkt så betydelsefulla sjukdomar. Sålunda ställde Sveriges slakteriförbund medel till förfogande för anställning av en assistentveterinär åt konsumenten i svinsjukdomar vid statens veterinärmedicinska anstalt från den 1 juni 1944 till 1 juli 1946. Avsevärda belopp ha kommit svininfluensaforskningen till godo m. m. Redan år 1943 införde Östergötlands andelsslakteriförening inom sitt område, i samråd med konsumenten i svinsjukdomar, en hälsokontroll i smågrisproducerande besättningar. Vidare har Sveriges slakteriförbund inom Skåne-Blekingeområdet sedan år 1946 drivit och lämnat bidrag till en liknande hälsokontroll, vilken emellertid efter förhandlingar 1948 övertagits av Kristianstads läns hushållningssällskap. Inom Skaraborgs län anordnar därvarande slakteriförening sedan 1946 likaledes en dylik hälsokontroll. I en del andra områden förekommer i denna fråga ett mycket gott samarbete mellan hushållningssällskap och slakteriförening.

Orsaken till att slakteriorganisationen tagit dessa initiativ och lämnat anslag till denna verksamhet är, att man velat väcka intresse för bekämpandet av svinsjukdomar för att erhålla en bättre kvalitet på saluförda smågrisar och därigenom även förbättra gödsvinsuppfödningens lönsamhet. Eftersom smågrisar produceras i stort överskott inom vissa områden av landet följer därav helt naturligt risken, att vid transporterna av smågrisar till underskottsområdena smittsamma svinsjukdomar spridas. Då vidare frekvensen av dessa sjukdomar är abnormt hög inom vissa överskottsområden och anslutning till kontrollen där kan bli jämförelsevis mycket större än i andra områden, söker förbundet medverka till att hälsokontrollen i första hand kommer till stånd inom dessa överskottsområden.

I det förslag rörande hälsokontroll i smågrisproducerande besättningar, som framlades av kungl. veterinärstyrelsen, kungl. lantbruksstyrelsen och statens veterinärmedicinska anstalt den 26 augusti år 1949,

ingick som en övergångsbestämmelse, att en av slakteriförening anordnad hälsokontroll skulle tills vidare kunna godkännas. I föreliggande proposition förordnas emellertid att endast intill den 1 januari 1953 kan av slakteriförening bedriven hälsokontroll godkännas. I ämbetsverkens förslag begärdes vidare vissa statsanslag på sammanlagt cirka 15 000 kr. per år. På grund av det f. n. ansträngda statsfinansiella läget har departementschefen emellertid nu förklarat, att ett sådant anslag ej kan komma i fråga. Med hänsyn till detta måste det anses ännu mindre motiverat, att en slakteriförening icke kan stå som anordnare av ifrågasvarande hälsokontroll — givetvis driven i sådan form att den kan godkännas av veterinärstyrelsen.

Genom att inga statsanslag komma att utgå, bli också avgifterna för djurägarna inom många områden relativt dryga. För att kontrollen skall få så stor anslutning som är önskvärt, kan en slakteriförening på samma sätt som tidigare lämna vissa bidrag för att därmed minska besättningarnas kostnader. Det direkta, påtagliga intresse, som en slakteriförening genom sin smågrisförmedling har för hälsokontrollen, bör vara en garanti för att verksamheten omhuldas och bedrivs på sätt den veterinära sakkunskapen föreskriver. Ett intimt samarbete med slakteriföreningen erbjuder vidare vissa praktiska fördelar genom att kontrollveterinären i smågrisstallarna varje dag kan besiktiga de inköpta smågrisarna, hålla kontakt med transportörerna och över huvud taget utöva en fortlöpande kontroll över de genom föreningen förmedlade smågrisarna. Besiktningsveterinärernas rapporter om förekomsten av t. ex. svininfluensa hos föreningsmedlemmarnas slaktdjur äro vidare av största värde för kontrollveterinären.

Av de lämnade remissvaren framgår att hushållningssällskapens förbund har förklarat, att de intet ha att erinra mot att kontrollen, om så befinner lämpligt och överenskommelse därom träffas med vederbörande hushållningssällskap, må utövas genom slakteriförening. Av Skaraborgs läns hushållningssällskap förordas likaledes, att en slakteriförening skall kunna anordna hälsokontroll. Malmöhus läns hushållningssällskap går ännu längre och anser, att hälsokontrollen — om sådan anses böra inrättas — helt bör omhändertagas av slakteriorganisationen.

Genom att enligt propositionen endast hushållningssällskap får anordna hälsokontroll, kommer alltså avgörandet helt att ligga hos sällskapet, huruvida inom ett område kontroll skall införas eller ej. Det kan emellertid inträffa, att ett hushållningssällskap förut är fullt sysselsatt med andra arbetsuppgifter eller av annan anledning icke har intresse för en sådan verksamhet. I det fall att veterinäravdelning saknas vid hushållningssällskapet, föreslås ett samarbete med ett angränsande hushållningssällskaps veterinäravdelning, vilket emellertid torde stöta på oöverstigliga hinder av praktisk art. Det kan sålunda nämnas, att

Kristianstads läns hushållningssällskap, som f. n. handhar kontrollen även i Malmöhus län, meddelat, att sällskapet fr. o. m. den 1 januari 1952 önskar begränsa verksamheten till sitt eget område.

Man torde få förutsätta, att inom många områden måste ett samarbete etableras mellan hushållningssällskapen och slakteriföreningarna för att över huvud taget verksamheten skall komma till stånd. Det synes rimligt, att som anordnare av hälsokontroll bör godkännas endera hushållningssällskap eller — om sällskapet på grund av avsaknad av veterinäravdelning eller av annan anledning ej kan åtaga sig uppdraget — slakteriförening. Förutsättningen är, att kontrollen i princip är öppen, dvs. att även icke medlemmar skola ha möjlighet till anslutning. Skriftlig överenskommelse bör i dylikt fall träffas mellan de båda parterna och denna godkännas av veterinärstyrelsen.

Med hänsyn till ovanstående synpunkter få vi härmed hemställa,

att riksdagen måtte besluta om sådan ändring av § 1 i förordningen med vissa bestämmelser till motverkande av svinsjukdomar, att hälsokontroll, anordnad av hushållningssällskap eller slakteriförening, må av veterinärstyrelsen godkännas och att i samband därmed förordningens sista stycke om övergångsbestämmelsen strykes.

Stockholm den 14 mars 1951.

John H. Johansson, *Erik von Heland.* *Axel Mannerskantz.*
Brånsta.
